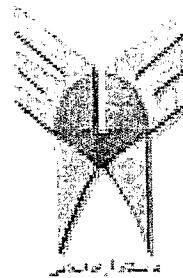

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

۹۹۸۱۷

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد علوم پزشکی تهران

پایان نامه :
جهت دریافت دکتری پزشکی

موضوع :

بررسی شیوع احساس تپش قلب در میان زنان باردار مراجعه کننده به درمانگاه
زنان بیمارستان جواهری و تعیین عوامل موثر بر آن از مهر ۱۳۸۵ تا اسفند ۱۳۸۵

استاد راهنمای خانم دکتر طادی
استاد مشاور: خانم دکتر صبور

نگارش: سانا ز مقاره عابد

۱۳۸۷ / ۱ / ۱۷

شماره پایان نامه: ۳۹۲۱

سال تحصیلی ۱۳۸۶

۹۲۸۸۷

تقدیم به پدر و مادر عزیزم که در تمامی مراحل
حامی و پشتیبان من بودند.

تقدیم به برادر نازنینم که یاریگر من در انجام این
طرح بود.

با سپاس فراوان از استاد ارجمند خانم دکتر طادی
که راهنمای انجام این طرح بودند.

فهرست مطالعه

۱	چکیده
۳	فصل یک
۳	۱-۱ مقدمه
۵	۲-۱ بیان مساله
۷	۲-۲ فصل دوم
۷	۲-۳ بررسی متون
۱۱	۳-۱ فصل سوم
۱۱	۳-۲ تعریف واژه ها
۱۱	۳-۳ اهداف توصیفی اختصاصی
۱۲	۳-۳ اهداف فرعی
۱۲	۴-۳ اهداف تحلیلی
۱۳	۴-۳ نوع مطالعه
۱۳	۴-۳ نحوه انجام مطالعه
۱۵	۴-۴ فصل چهارم
۱۵	۴-۴ بررسی یافته ها
۱۹	۴-۴ بحث و نتیجه گیری
۲۰	۴-۴ پیشنهاد
۲۰	۴-۴ جداول

چکیده

احساس تپش قلب یکی از شایع ترین شکایات دوران بارداری است که می تواند در اثر تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری حاصل شود، عوامل متعددی در ایجاد این حالت دخیل هستند با توجه به اینکه اکثر خانمهای باردار با این شکایت فاقد هر گونه مشکل جدی و خطرناک قلبی می باشند بر آن شدیم که به بررسی این شکایت در میان خانمهای باردار و تاثیر عوامل موثر بر آن پردازیم.

نوع مطالعه و نحوه انجام آن : این مطالعه از نوع توصیفی تحلیل cross sectional است که بر روی 240 خانم باردار که در مقطع زمانی مهر 85 تا اسفند 85 به درمانگاه زنان بیمارستان جواهری مراجعه کرده و تمایل به مشارکت در طرح را داشتند انجام شده است سوالات به صورت پرسشنامه های تنظیم شده در اختیار آنها گذارده شده و بعد از جمع آوری اطلاعات، داده ها توسط متخصصین آمار با نرم افزار SPSS مورد تحلیل قرار گرفته است.

نتیجه گیری : از 240 خانم باردار که در طرح تحقیقاتی ما حضور داشتند 65٪ دارای احساس تپش قلب بودند که حدود 31٪ (3-4) بار در ماه این احساس را تجربه می کردند و 55٪ از آنها شروع تپش قلب را به صورت حاد و حمله ای ارزیابی کرده بودند بیشترین تری مستری از بارداری که تپش قلب در آن حضور داشت تری مستر اول بود و بعد از بررسی عوامل مختلف مشخصی شد که این تپش قلب با ورزشی و فعالیت بدنی و استرس و پاریته بالا وابستگی دارد. در نهایت لزوم حمایت های روانی از خانمهای باردار با توجه به

کسب نتایج این طرح بسیار ضروری به نظر می رسد.

فصل یک

۱-۱ مقدمه

احساس تپش قلب یکی از فروانترین شکایات دوران بارداری است که خانم‌های باردار را به سمت متخصصین قلب سوق می‌دهد. در مورد اتیولوژی آن تئوری‌های فراوانی بیان شده است اما مطالعات اندکی درمورد شیوع این شکایت و رابطه آن با مسائل قلبی در زنان باردار به انجام رسیده است. محققان احساس تپش قلب در بارداری را ناشی از سازگاری سیستم قلبی و عروقی به افزایش حجم پلاسما و تغییرات سیستم عروقی مناسب با افزایش سن بارداری می‌دانند همچنین دقیق‌تر شدن مادر به تغییرات وضعیت جسمانی خود، تغییرات همودینامیکی، تغییر سطح هورمون‌ها، تغییر سیستم اتونوم اضطراب مادر از مراحل مختلف بارداری و زایمان همگی از عوامل ایجاد کننده احساس تپش قلب می‌تواند باشد. ورزش و فعالیت بدنی، مصرف چای و قهوه، تنش روحی اضطراب می‌تواند در تشديد این احساس نقش مهمی ایفا کند. با توجه به مطالعاتی که در گذشته انجام شده است. ۷۶٪ از خانم‌های باردار که با احساس تپش قلب به در مانگاه‌های تخصصی مراجعه می‌کنند فاقد هر گونه مشکل قلبی جدی و یا آریتمی می‌باشند و تنها در ۲۴٪ موارد از مراجعه کنندگان دارای مشکلات اساسی بوده اند که البته در گذشته نیز دارای مشکلات زمینه‌ای بوده اند. نظر به شیوع بالای این شکایت و تشديد آن توسط عوامل جانبی بر آن شدیم که به بررسی آن بپردازیم در این مقاله شیوع احساس تپش قلب در خانم‌های باردار که به درمانگاه زنان بیمارستان جواهری مراجعه کرده اند در مقطع زمانی ۶ ماهه از مهر ۸۵ تا اسفند ۸۵ مورد بررسی قرار گرفته است و در ضمن عواملی که باعث تشديد این احساس شده است نظیر

صرف غذا، ورزشی و عوامل روحی و استرس و ... هم مورد سنجش قرار گرفته است.

۱-۲ بیان مساله

احساس تپش قلب به معنای اگاهی نا خوشایند از زنش ضربان قلب که می تو اند در شرایط طبیعی و غیر طبیعی خود را نشان هد برای مثال در شرایط نرمال احساس تپش قلب خود را با ورزش و یا تحت تاثیر استرس های روحی نشان می دهد. همچنین مصرف بعضی از داروها که باعث افزایش تون آدر نژریک می شوند و عمل واگ را مختل می کنند هم می توانند باعث افزایش ریتم طبیعی قلب گردند. ضربان قلب نا منظم و تسريع شده در زمینه انواع آریتمی قلبی و اضطراب نیز می تواند احساس شود. سینوس تاکیکاری، (AF) فیبریلاسیون دهلیزی، ضربان پیش رس بطئی و تاکیکاردي همگی از مواردی هستند که به صورت احساس تپش قلب حس می شوند. همراهی این احساس با علائمی نظیر سرگیجه، سنکوب و سبکی سرجدی تر باید تلقی شود. مشکلات زمینه ای قلب نظیر مشکلات دریچه ای قلبی نظیر پرولاپس میترال، پریکاردیت و احتقان قلب و مسائل داخلی نظیر هایپر تیروئیدی، هایپوگلایسمی و سنکوب و ازواگال در ایجاد تپش قلب نقش دارد. به طور معمول افراد به احسال تپش قلب اهمیت چندانی نمی دهند، هر چند که سینوس تاکیکاردي در بعضی موارد به شدت مشکل ساز است و برای رفع آن ناچار به مصرف دارو می باشیم در بیشتر موارد کاملا عادی به نظر می رسد. به طور کل احساس تپش قلب یک علامت غیر اختصاصی و به صورت لزوم یک علامت بیماری جدی قلبی نمی باشد و طبیعت خوش خیمی دارد. اهداف طبی در ارزیابی تپش قلب در جهت تعقیب و تشخیص هویت آریتمی، آشکار کردن علائم همراه و یافتن بیماری احتمالی زمینه ای قلبی است. اگر تپش قلب با درد سینه، سنکوب و احتقان قلبی همراه نباشد پیگیری سرپائی بیمار ارجح است در غیر این صورت بیماران دارای این علائم نیاز به بستری در بیمارستان و ارزیابی تهاجمی تر می باشند در نهایت بررسی الکتروفیزیولوژیک بهترین راه شناخت احساس تپش

قلب است. در ضربانهای قلب تند شده تکراری که هر روز و یا دوبار در هفته ادامه یابد بررسی به صورت هولترمونیتورینگ طولانی مدت (24 تا 48 ساعته) لازم است همچنین معاینه دقیق قلبی، کسب شرح حال کامل و گرفتن ECG حین حمله در بررسی بیماران در تشخیص نوع مشکل بسیار کمک کننده می باشد .

فصل دوم

۱-۲ بررسی متون

احساس پیش قلب در بارداری یکی از فراوان ترین شکایت مادران را شامل می شود که خانم باردار را به سمت متخصصین قلب سوق می دهد. این احساس ناشی از تغییرات تطابقی بدن مادر با سیستم همو دینامیکی او می باشد. بر طبق کتاب ویلیامز 2005 در طی بارداری و دوره پره پریوم تغییرات قابل توجهی در سیستم قلب و عروقی پدیدار می شود. بیشترین این تغییرات در هفته 8 بارداری روی می دهد. برون ده قلبی در هفته پنجم افزایش می یابد و مقاومت عروق کاهش پیدا می کند. ضربان قلب افزایش می یابد به طوریکه در هفته های 10 تا 20 این تغییرات قابل ملاحظه است پلاسمما افزایش یافته باعث افزایش پرده لود می شود. افتکار بطنی تا حدود زیادی تحت تاثیر دو عامل کاهش مقاومت عروقی و تغییر در فلوشريانی می باشد. بدليل افزایش کمپلیانس عروقی حجم عروق افزایش می یابد در نهايیت همه اين تغیيرات به مادر اجازه می دهد پذيراي جنين خود باشد. در طول بارداری تعداد ضربان قلب در هنگام استراحت به اندازه 10 ضربان / دقیقه افزایش می یابد. قلب به سمت مستقيم و چپ و بالا جا به جا می شود و در عین حال به سوی محور بلند خود می چرخد در نتيجه apex قلب به سمت خارجي تر از موقعیت قبل از بارداری تغییر مسیر می دهد همچنین حجم قلب هم تا حدودی افزایش می یابد. این تغییرات تحت تاثیر سایز و موقعیت رحم می باشد در زنان باردار درجاتی از پلورال افیوژن خوش خیم در نتيجه تغییر تونیسيته ماهیچه های شکمی و تناسبات شکم و توراکس حاصل

می شود که باعث ایجاد علامت سیلوئت در عکس قفسه سینه می گردد.

در حاملگی نرمال در ECG هیچ تغییر قابل ملاحظه ای یافت نمی شود. فقط محور به چپ برگشته قلب بدلیل تغییر موقعیت قلبی ممکن است دیده شود. در معاینه فیزیکی ممکن است صداهای جدیدی در فونو کاردیوگرافی به گوش برسد، صدای اول قلبی قوی تر شده باعث افزایش شدت S₁ و S₂ قلبی می شود. امکان بلندتر به گوش رسیدن صدای S₃ قلبی نیز هست مرمرسیستولیک در 90٪ از زنان حامله شنیده می شود که حین دم و یا بازدم و اصح تر است مرمر آهسته دیاستولیک در 20٪ از زنان باردار به گوش می خورد، پس از ختم بارداری به زودی تمام این صداهای اضافه حذف می شود.

یک مرمر ادامه دار ناشی از عروق پستانی در 10٪ از زنان باردار به گوش می رسد. سایز بطن چپ افزایش می یابد در نتیجه ضخامت بطئی افزایش یافته افزایش حجم پایان دیاستولی خواهیم داشت. به طور کلی برونو ده قلبی بدلیل از بین رفتن مقاومت وریدی و افزایش فشار متوسط شریانی و افزایش حجم پایان دیاستولی افزایش قابل ملاحظه ای می یابد به طوریکه در زنان چند قلوزا برونو ده قلبی تا 20٪ افزایش می یابد. بر طبق کتاب برونو والد قلب افزایش شیوع آریتمی های نظیر پاروکسیسمال سوپراونتریکولار تاکیکاردن و فیبریلاسیون دهلیزی و اتریال فلوتر در حین حاملگی افزایش می یابد که البته این مشکل در زنانی که از گذشته ها دچار مشکلات ساختاری قلبی و به هم خوردگی الکتروولیت ها و یا اکلامپسی بوده اند بیشتر دیده می شود. تپش قلب، سرگیجه و سنکوب به طور معمول در حاملگی نرمال ظاهر می شود. بندرت این علائم با آریتمی قلبی ارتباط دارد اما وجود آریتمی در حاملگی می تواند از نظر همودینامیک علامت دار باشد حتی در بیمارانی که از نظر قلبی هیچ علائمی را نداشته باشند. کاهش ناگهانی فشار خون و انواع بلوکهای قلبی هم می توانند این علائم را تقلید کنند. اختلالات الکتروولیتی، بیماری تیروئید، داروها ، الکل، کافئین و سیگار همگی می توانند در ایجاد آریتمی و احساس تپش قلب نقش موثری داشته باشند که البته ثبت تغییرات الکتروفیزیولوژیک قلبی و بررسی با کاتتر جهت بررسی بیشتر در

این بیماران توصیه می شود. در بررسی عوامل موثر بر تپش قلب نظیر ورزش در مطالعه ای بر روی دو چرخه سواران متوجه شده اند که پر شدن بطن چپ حین ورزش کاهش قابل ملاحظه ای می یابد هر چند مکانیسم دقیق آن ناشناخته است اما نقش افزایش ضخامت بطن و افزایش حجم پلاسمای را در حین ورزش در ایجاد این حالت موثر می دانند. برونو ده قلبی در بارداری زمانیکه زن باردار به سمت چپ دراز می کشد بیشتر است در حالت دراز کشیده به پشت حجم رحمی بازگشت وریدی را مختل کرده و باعث افت برونو ده قلبی می گردد در یک زن باردار در هنگام ترم برونو ده قلبی به میزان 1200 ml/min افزایش دارد که هنگام دراز کشیده به پهلوی چپ این مقدار 20% افزایش دارد. احساس تپش قلب در افراد سالم مشکلات خاصی را ایجاد نمی کند اگر هم به صورت آریتمی در آید معمولاً بی علامت است. بر طبق کتاب نوواک 2000 یک ارزیابی صحیح از آریتمی توسط متخصص قلب و بیهوشی برای خانم حامله واجب است بخصوص اگر قرار است زن باردار تحت جراحی سزارین ختم بارداری شود. با توجه به شیوع آریتمی 60% حین جراحی زنان و شانس مشکلات قلبی در زنان با سابقه بیماری زمینه ای قلبی بررسی قلبی در زنان با مشکلات آریتمی در حین بارداری واجب می باشد. در یک مطالعه بر روی زنان بارداری که احساس تپش قلب داشتند 76% پس از هولتر مونیتورینگ هیچ ثبت الکتریکی از آریتمی قلب در آنها وجود نداشت و تنها در 24% در هولتر مونیتورینگ 24 h شواهدی از آریتمی داشتند که اغلب آن هم خوش خیم بوده است. در مطالعه دیگری که به روش کوهورت انجام شده است روی 110 زن باردار سالم که فقط با احساس تپش قلب، گیجی، سنکوب و سرگیجه به درمانگاه زنان مراجعه کرده بودند و 52 نفر از قبل مشکلات زمینه ای قلبی داشتند پس از هولتر 24 h مشخص شد که در گروه اول که کاملاً سالم بوده اند 56% و در گروه دوم که مشکل زمینه ای داشته اند 58% ضربان پیش رس دهلیزی افزایش داشته است و باعث ایجاد احساس تپش قلب در انها شده است. همچنین در گروه اول 59% و در گروه دوم 50% ضربان پیش رس بطنی مثبت شده بود در نهایت طبق این نتایج به این

موضوع رسیدیم که شیوع ضربان چند کانونی پیش رس دهلیزی به میزان ۱۲٪ و در بارداری بسیار بالاست اما از نظر بالینی این تظاهر هیچ تفاوتی با ضربان پیش رس بطی ندارد و از آن میان تنها ۱۰٪ اپی زود های علامت دار خود را با احساس تپش قلب نشان می دهند. همچنین مطالعات پیگیرانه پس از زایمان ثابت کرده است که تمام این علائم پس از ختم بارداری کاهش چشمگیری می یابد. همچنین در مطالعه دیگری که جهت بررسی شیوع احساس تپش قلب و تنگی نفس در بارداری در کشور کره انجام شده است از ۲۶۱ زن باردار پس از هولتر $24h$ ۳۷.۳٪ دارای احساس تپش قلب بوده اند و ۱۱.۵٪ تنگی نفس داشته اند، اما از این میان فقط ۲۲٪ دارای شواهدی بودند که با مونیتورینگ $24h$ قابل ثبت بوده است که اکثر آن ها هم کاملا خوش خیم بوده اند و پس از پایان بارداری ناپدید شده اند. در نهایت از مطالعه فوق این نتیجه حاصل شده است که احساس تپش قلب یک احساس شایع در بارداری است که تا زمان ختم بارداری نیز قابلیت افزایش یابنده دارد.

فصل سوم

۱-۳ تعریف واژه ها

احساس تپش قلب (palpitation) : احساس ضربان قلب که به صورت شدید و ناگهانی در موقع استراحت احساس شود و از طرف فرد غیر طبیعی و نگران کننده تعبیر گردد.

زن باردار : خانمی که در سنین بارداری باشد و با انجام آزمایشات تائیدی از وجود جنین زنده در رحم خود آگاهی دارد دچار قطع قاعده‌گی و آغاز علائم بارداری شده است.

بیماری قلبی : ناکار آمدی عملکرد عضو قلب به دلیل درگیری پاتولوژیک قسمتهای مختلف آن می باشد.

ECG: (نوار قلبی) ثبت تغییرات الکتریکی قلب به صورت منحنی بر روی نوار کاغذی جهت مشخص شدن عملکرد آن می باشد.

سمع قلبی : شنیدن صداهای قلب توسط استتوسکوپ را گویند.

۲-۳ اهداف توصیفی اختصاصی

- ۱ - تعیین فراوانی مطلق و نسبی حضور احساس تپش قلب در بارداری.
- ۲ - تعیین فراوانی مطلق و نسبی دفعات احساس تپش قلب در بارداری.
- ۳ - تعیین فراوانی مطلق و نسبی کیفیت احساس تپش قلب در بارداری.
- ۴ - تعیین فراوانی مطلق و نسبی تری مستری از بارداری که احساس تپش قلب در آن آغاز می شود.
- ۵ - تعیین فراوانی مطلق و نسبی تشدید احساس تپش قلب بدنیال فعالیت بدنی در بارداری.

- ۶ - تعیین فراوانی مطلق و نسبی تشدید احساس تپش قلب بدنیال غذا خوردن در بارداری.
- ۷ - تعیین فراوانی مطلق و نسبی خوردن چای و قهوه و تشدید احساس تپش قلب در بارداری.
- ۸ - تعیین فراوانی مطلق و نسبی استرس روحی و تشدید احساس تپش قلب در بارداری.
- ۹ - تعیین فراوانی مطلق و نسبی تشدید احساس تپش قلب بدنیال دراز کشیدن به پشت در بارداری.
- ۱۰ - تعیین فراوانی مطلق و نسبی تشدید احساس تپش قلب موقع خواب در بارداری.
- ۱۱ - تعیین فراوانی مطلق و نسبی سابقه بیماری قلبی قبل از بارداری.
- ۱۲ - تعیین فراوانی مطلق و نسبی سابقه تپش قلب قبل از بارداری.
- ۱۳ - تعیین فراوانی مطلق و نسبی سابقه طپش قلب در حاملگی قبلی.

۳-۳ اهداف فرعی

- ۱ - تعیین فراوانی مطلق و نسبی افرادی که دچار سایر بیماری های داخل (آنمی و بیماری گوارشی) بودند.
- ۲ - تعیین میانگین سنی افراد شرکت کننده در طرح.
- ۳ - تعیین میانگین هفته بارداری افراد شرکت کننده در طرح.
- ۴ - تعیین میانگین تعداد موارد سقط افراد شرکت کننده در طرح.
- ۵ - تعیین میانگین تعداد موارد افراد شرکت کننده در طرح.
- ۶ - تعیین میانگین تعداد موارد تولد زنده افراد شرکت کننده در طرح.

۳-۴ اهداف تحلیلی

- ۱ - تعیین ارتباط وجود تپش قلب در بارداری با سن افراد شرکت کننده در طرح.

۲ - تعیین ارتباط وجود احساس تپش قلب با هفته ای از بارداری که افراد در آن به سر می برند.

۳ - تعیین ارتباط وجود احساس تپش قلب با تعداد موارد حاملگی.

۴ - تعیین ارتباط وجود احساس تپش قلب با تعداد تولد زنده افراد شرکت کننده در طرح.

۵ - تعیین ارتباط وجود احساس تپش قلب با تعداد موارد سقط قبلی.

۶ - تعیین ارتباط کیفیت تپش قلب با فعالیت بدنی، غذا خوردن، استرس روحی، دراز کشیدن به پشت موقع خواب.

۷ - تعیین ارتباط سابقه تپش قلب قبل از بارداری با احساس تپش قلب هنگام بارداری.

۸ - تعیین ارتباط سابقه تپش قلب قبل از بارداری با احساس تپش قلب هنگام بارداری.

۹ - تعیین ارتباط سابقه تپش قلب قبل از بارداری با دفعات احساس تپش قلب در بارداری.

۱۰ - تعیین ارتباط سابقه بیماری قلبی قبل از بارداری با زمان آغاز تپش قلب هنگام بارداری.

۱۱ - تعیین ارتباط سابقه بیماری قلبی قبل از بارداری با کیفیت تپش قلب هنگام بارداری.

۳-۵ نوع مطالعه

این مطالعه از نوع توصیفی تحلیلی cross-sectional می باشد که در آن کلیه زنان بارداری که از مهر ماه ۱۳۸۵ تا اسفند ۱۳۸۵ که به درمانگاه زنان بیمارستان جواهری مراجعه کرده اند و تمایل به مشارکت در مطالعه را داشتنده اند حضور دارند.

۳-۶ نحوه انجام مطالعه

به کلیه مراجعه کننده های باردار که در مقطع زمانی ۶ ماهه (مهر ۸۵ تا اسفند ۸۵) به درمانگاه زنان بیمارستان جواهری مراجعه کرده و تمایل به شرکت در مطالعه را داشتند

پرسشنامه های از پیش تعیین شده ارائه شد و پس از جمع آوری پرسشنامه های پر شده و کسب اطلاعات لازم تمامی داده ها در اختیار متخصص آمار گذارده شد تا توسط نرم افزار spss و جداول t-test و Chi – Square مورد تحلیل و بررسی قرار گیرد.

فصل چهارم

۱- بررسی یافته ها

در مطالعه ما 240 زن باردار حضور داشتند که در آن 65٪ به وجود احساس تپش قلب در بارداری پاسخ مثبت داده بودند و 35٪ پاسخ منفی متوسط سن افراد شرکت کننده در مطالعه 25 سال بود و متوسط هفتۀ بارداری که افراد در آن حضور داشتند هفتۀ 30 بارداری بود. افرادی که در مطالعه شرکت کرده بودند اکثراً بدون فرزند یا دارای تک فرزند بودند تعداد جمعیت افرادی که تک فرزند بودند و پاسخ مثبت به احساس تپش قلب داده بودند 70٪ بود کسانیکه دارای دو فرزند زنده بودند و پاسخ مثبت به احساس تپش قلب دادند 67٪ و کسانیکه بدون فرزند بودند 63٪ را شامل می‌شدند. همچنین تعداد دفعات بارداری در کسانیکه احساس تپش قلب در بارداری را ذکر می‌کردند بالاتر بود به طوریکه افراد حاملگی اول 65٪ با پاسخ مثبت به احساس تپش قلب در بارداری، افراد حاملگی دوم 64٪ و افراد حاملگی سوم 67٪ بودند که احساس تپش قلب در بارداری را ذکر می‌کردند. تعداد موارد سقط در افراد شرکت کننده در مطالعه از این قرار بود 67٪ بدون سقط که پاسخ مثبت دارند 33٪ بدون سقط با پاسخ منفی 50٪ با سابقه یکبار سقط که پاسخ مثبت داده اند 50٪ یکبار سقط با پاسخ منفی، 100٪ دو بار سقط و دارای احساس تپش قلب بودند. روی هم رفته 84٪ از افراد شرکت کننده در مطالعه بدون سقط 15٪ سابقه یکبار سقط 2٪ سابقه دو بار سقط را ذکر می‌کردند در ضمن از نظر تعداد فرزند زنده 71٪ بدون فرزند 25٪ دارای یک فرزند و 3٪ دارای دو فرزند بودند. از نظر دفعات احساس تپش قلب در بارداری این نتایج حاصل شد. 35٪ بدون احساس تپش قلب 10٪ سه تا چهار بار در